

BEZBEDNOSNI ASPEKTI UPRAVLJANJA RIZICIMA U KATASTROFAMA IZAZVANIM ŠUMSKIM POŽARIMA

Milica Stefanović

Naučno-stručno društvo za upravljanje rizicima u vanrednim situacijama, Beograd, Dimitrija Tucovića 121
milicastefanovic199@gmail.com

Apstrakt: U prethodnom periodu javila se značajna opasnost od izbijanja i širenja šumskih požara, kako u svetu tako i kod nas. Pored ljudskog faktora, kao najčešćeg uzročnika, sve veći rizik za pojavu vanrednih situacija ove prirode javlja se usled klimatskih promena. Pod uticajem visokih temperatura, tokom prethodnih meseci došlo je do šumskih požara velikih razmera na području Turske, Grčke, SAD, Srbije. Poseban problem javlja se ukoliko požar nastane pod uticajem ljudskog faktora, a usled nepovoljnih klimatskih uslova dođe do njegovog nekontrolisanog širenja. Ukoliko se ne saniraju pravovremeno, šumski požari mogu se značajno proširiti i dovesti do uništavanja životne sredine, kao i do ugrožavanja ljudskih života i materijalnih dobara. Prilikom pojave događaja ove prirode, od značaja su vremenski uslovi koji mogu doprineti dodatnom širenju opasnosti (vetar, visoka temperatura, sušno vreme i sl.) Različita istraživanja predviđaju povećanje globalne temperature u narednim decenijama. Imajući u vidu da je rešenje za klimatske promene i povećanje globalne temperature proces koji zahteva da prođe određeno vreme, potrebno je raditi na prevenciji i jačanju kapaciteta za odgovor na vanredne i hitne situacije. Takođe, značajno je organizovati obuke i edukativne programe i na taj način uticati da građani izgrade svest o posledicama koje može ostaviti njihovo neodgovorno postupanje, koje može dovesti do izbijanja požara u prirodi.

Ključne reči: katastrofe, šumski požari, klimatske promene, prevencija, jačanje kapaciteta.

1. Uvod

Jedna od najznačajnijih katastrofa koje ugrožavaju savremeno čovečanstvo jeste upravo šumski požar. Objašnjenje ovog problema i dalje je onemogućeno usled mnogobrojnih nerazrešenih pitanja, a donošenje odgovarajućih odluka koje bi dale zadovoljavajuće rezultate u smislu sprečavanja razornog dejstva opasnosti još uvek nije prisutno (Radovanović, Milovanović, & Gomes, 2009). Šumski požar predstavlja nekontrolisano širenje vatre na otvorenom prostoru. Usled različitih sredinskih faktora može doći do stihijskog širenja vatre, pri čemu mogu biti uništeni veliki šumski ekosistemi. Požari šuma se odnose na gorenje drveća, šumske prostirke, šumskog "mrtvog" materijala, trave, lišća, humusa, treseta, korenja drveća i drugog gorivog materijala koji se može naći u šumi (Živković, 2018: 23). Pojedini autori navode da veliki šumski požari utiču na kvalitet vazduha na širem području, kao i da dovode do značajnih ekonomskih gubitaka za pogođenu državu (Kula & Jankovská, 2013; Drapalyuk, Stupnikov, Druchinin, & Pozdnyakov, 2019; Flannigan, Stocks, & Wotton, 2000; Aleksić, Krstić, & Jančić, 2009). Šumski požari su sve češća pojava u Srbiji u poslednjih desetak godina, a posebno se izdvajaju 2007. i 2012. godina. Nisu sve šume podjednako ugrožene od požara (npr. četinarske šume su ugroženije od lišćarskih, pojedine vrste drveća su osetljivije od drugih, a postoji i razlika u stepenu ugroženosti mlade i starije sastojine). Postoje tri vrste požara šuma: podzemni, prizemni ili površinski i visoki ili požari krošnji. Kada govorimo o kritičnim periodima za nastanak požara, oni jesu: prolećni (mart i prva polovina aprila); letnji (druga polovina jula i avgust); kraj leta i početak jeseni (druga polovina septembra i prva polovina oktobra). Poslednjih decenija nije primećen samo trend povećanja broja šumskih požara, već je prisutno i povećanje njihove destruktivnosti. Događaji ove prirode usporavaju razvoj zajednice i zahtevaju posebne mere koje preduzimaju interventno-spasilačke službe u vanrednim situacijama. Šumski požari za mnogobrojne države predstavljaju jednu od najvećih opasnosti, stoga se javlja problem adekvatne zaštite šuma, koji često izlazi iz okvira šumarstva, imajući u vidu da je reč o pravim prirodnim katastrofama koje dovode do gubitka ljudskih života (Cvetković, 2020; Cvetković, Gačić, & Jakovljević, 2016).

Kada govorimo o savremenom pristupu upravljanju rizicima u prirodnim katastrofama, izdvajaju se tri glavne faze: analiza rizika (identifikacija prirodnih katastrofa koje se mogu dogoditi na određenom području, kao i posledice koje mogu izazvati); procena rizika

(izbor proritetnog rizika na osnovu analize svih potencijalnih rizika); upravljanje rizikom kao završna faza (Cvetković & Martinović, 2020). Upravljanje rizikom u zaštiti šuma od požara uključuje skup mera koje za cilj imaju da spreče nastanak požara u šumi, pripravnost svih subjekata koji učestvuju u zaštiti šuma od požara, delovanje na požar kada on nastane, kao i sanaciju terena nakon požara. Ugroženost šuma od požara je rezultat opterećenja životne sredine, proširenja izvora ugrožavanja, neodgovarajuće zakonske regulative u zaštiti šuma, nepoštovanja Zakona u ovoj oblasti, neadekvatne preventivne zaštite, nedovoljne uređenosti sistema upravljanja rizikom u zaštiti šuma od požara, kao i neadekvatnog informacionog sistema (Ratknić, 2018).

2. Klimatske promene kao uzrok nastanka šumskih požara

Miškulin (2019) navodi da su uzroci nastanka opasnosti ove prirode različiti. Za 60-70% požara teško je utvrditi uzrok, stoga on ostaje nepoznat. Veliki broj požara za koje nije utvrđen uzročnik mogao bi se objasniti heliocentričnom hipotezom prema kojoj oni nastaju usled dejstva visokoenergetskih čestica Sunčevog vetra koje dospevaju do Zemljine površine. Autori su koristili podatke dobijene satelitskim merenjem i utvrdili da su u istraživanim slučajevima požarima pretihodile slične situacije na Suncu u kojima su energetski regioni u geoeftektivnoj poziciji emitovali ka zemlji snažne elektromagnetne talase. Brzine čestica Sunčevog vetra su bile u rasponu od 550 km/s do preko 1000 km/s, pri čemu su njihove temperature u nekim slučajevima prelazile 1000000°K (Radovanović, Vykylyuk, & Milenković). Kada je reč o poznatim uzrocima, samo je 10% požara nastalo prirodno (npr. usled udara groma), a 90% je posledica slučajnog ili namernog delovanja čoveka (nepažnja, nemar, paljenje strnjike, namerno paljenje i sl.). Neka istraživanja ukazuju da je usled pandemije korona virusa (COVID-19) došlo do smanjenja broja šumskih požara usled ograničenja kretanja ljudi (Paudel, 2021).

U poslednje vreme svedočimo ozbiljnim promenama klime usled značajnog ispuštanja štetnih gasova u atmosferu (ugljen-dioksid, metan itd.), prouzrokovanog ljudskim aktivnostima (Flannigan *et al.*, 2005). Posledice klimatskih promena su uglavnom već prisutne u većoj meri: temperatura je u porastu, ledeni vrhovi i glečeri se tope, dok prirodne katastrofe postaju sve opasnije i brojnije. Povećanje

broja katastrofa u poslednje dve decenije u različitim delovima sveta postaje alarmantno. Svetska zdravstvena organizacija (*WHO*) navodi da je oko 190 miliona ljudi na različite načine pogođeno delovanjem katastrofa (Cvetković, Vučić, & Gačić, 2015; Olawuni, Olowoporoku, & Daramola, 2021). Pod uticajem promene klime i količine padavina, menja se režim nastanka požara, pa samim tim veliki požari postaju gotovo uobičajena godišnja pojava u pojedinim zemljama (Halofsky, Peterson, & Harvey, 2020). Tokom kongresa Međunarodnog udruženja šumarskih istraživačkih organizacija (*IUFRO*) održanog u Solt Lejk Sitiju (Juta, SAD, od 5. do 11. oktobra 2014. godine), dva panela- „Šume, požar i klimatske promene“ i „Upravljanje u šumskim požarima nastalim usled promene klime“- bavila su se utvrđivanjem veze između klimatskih promena i pojave šumskih požara kao i njihovog uticaja na ekosistem. Stručnjaci su došli do zaključaka da se kao rezultat klimatskih promena menja režim nastanka šumskih požara, da te promene mogu imati značajne posledice po ekosistem i životnu sredinu, kao i da postoji mogućnost da se štetni uticaji eliminišu, ili umanjnjem mogućnosti nastanka požara ili povećanjem otpornosti (Aponte, Groot, & Wotton, 2016).

Bez obzira na uzrok nastanka šumskih požara, oni se u Republici Srbiji svrstavaju u prirodne katastrofe, dok se u svetu svrstavaju u grupu klimatoloških prirodnih katastrofa. U svetu se godišnje u proseku registruje preko 50 hiljada šumskih požara koji izazovu uništavanje šume na površini od oko 400 hiljada hektara. Imajući u vidu sve ekološke i ekonomske posledice koje mogu ostaviti, šumski požari predstavljaju globalni problem koji zahteva angažovanje svih institucija i subjekata društva na sprečavanju njihovog pojavljivanja i gašenju (Avramović i sar., 2017).

3. Preventivne mere u oblasti zaštite od šumskih požara

Usled destruktivnosti i nepredvidivosti različitih prirodnih i antropogenih katastrofa javlja se potreba za kratkoročnim i dugoročnim planiranjem kako bi se sprečile ili ublažile posledice takvih događaja. Pripremljenost za katastrofe predstavlja značajan korak u upravljanju rizicima u slučaju opasnosti za sve zemlje. Imajući u vidu da ne postoji država koja ima potpuno efikasne mehanizme za upravljanje kriznim situacijama, Vlade pojedinih zemalja aktivno rade na pronalaženju rešenja u cilju povećanja sposobnosti da se nose sa različitim kriznim

situacijama (Cvetković & Janković, 2020; Öcal, 2021). Najsavremeniji alati koji se koriste u cilju prevencije šumskih požara jesu: sistemi za upravljanje bazama podataka i matematički algoritmi za prostornu optimizaciju resursa potrebnih za gašenje požara; simulatori šumskih požara i satelitski uređaji za otkrivanje trenutnih požara i predviđanje daljeg širenja požara; GIS platforme koje omogućavaju obradu i analizu geografskih podataka i razvoj strateških i operativnih planova (Sakellariou *et al.*, 2017). Cvetković (2020) navodi da pripremljenost za rizike od katastrofa izazvanih šumskim požarima uključuje osmišljavanje i izradu plana zaštite i spasavanja od šumskih požara. Takav plan uključuje: pregled područja pod šumom sa protivpožarnim putevima ucrtanim na karti; pregled ugroženih lokacija na kojima je požar nastao, koji se izrađuje nakon njegovog nastanka; pregled mesta i objekata za obezbeđenje vode za gašenje požara – vodozahvati, crpne stanice, hidranti, izvorišta, akumulacije. U planu zaštite i spasavanja od šumskih požara definisani su operativni postupci subjekata zaštite i spasavanja koji se preduzimaju ukoliko se dogodi šumski požar odnosno požar na otvorenom, a kojima se sprečava širenje požara i opisuje organizacija gašenja nastalih požara (aktivnosti na gašenju i lokalizovanju, spasavanje ugroženog stanovništva, blagovremeno obaveštavanje stanovništva o opasnostima, ograničavanje saobraćaja i kretanja građana u zonama zahvaćenim požarom i slične).

Broj požara se povećava iz godine u godinu, tako da se samo u Evropi na godišnjem nivou javi 40 000 požara. Usled opasnosti od uništavanja velikih šumskih kompleksa, potrebno je doneti i implementirati različite mere u cilju sprečavanja nastanka šumskih požara. Razvoj inteligentnih sistema za otkrivanje, praćenje i gašenje požara predstavljao bi značajnu preventivnu meru (Karabegović & Husak, 2014).

Spasić i Avramović (2008) navode da je u cilju zaštite šumskih ekosistema od nesavesnog postupanja ljudi potrebno izvršiti odgovarajuće dopune zakonske regulative kojom se, između ostalog, reguliše zaštita šuma (Zakon o šumama, Zakon o zaštiti od požara, Zakon o zaštiti životne sredine). Takođe, značajno je razgraničiti nadležnosti Uprave za šume Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Sektora za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva zaštite životne sredine, oko zaštite, upravljanja i unapređivanja šuma. Određene pozitivne rezultate dala bi i odgovarajuća edukacija turista, lovaca i ostalog stanovništva o značaju šuma i njihovog očuvanja za zaštitu životne sredine.

Kada je reč o zaštiti šuma u Javnom preduzeću „Srbijašume“, ona se organizuje u skladu sa Zakonom o šumama, Zakonom o zaštiti od požara i Pravilnikom o zaštiti od požara. Organizacija zaštite šuma od požara je u skladu sa trostepenom organizacijom preduzeća, odnosno poslovima zaštite šuma od požara, čime se direktno bavi Sektor za šumarstvo i zaštitu životne sredine. Organizacija je utvrđena tako da ima tri cilja: da spreči pojavu šumskih požara, da se požar brzo otkrije i pravovremeno ugasi. Da bi se navedeni ciljevi ostvarili preduzimaju se sledeće mere: podizanje nivoa svesti građana o značaju šuma; postavljanje znakova zabrane i znakova upozorenja na prilazima šumi, pored puteva, izletišta, turističkih objekata; kontrola potencijalnih izazivača šumskih požara od strane čuvarske službe; osmatranje ugroženih šuma i dežurstvo tokom kritičnih perioda pojave požara. U cilju pravovremenog gašenja požara neophodna je razvijena putna mreža, posebno prema najugroženijim područjima; mobilnost i opremljenost ekipa za brzo gašenje šumskih požara; uređeni vodozahvati i vodene akumulacije; obuka i usavršavanje radnika iz oblasti zaštite šuma od požara. Kako bi se sprečila pojava i širenje požara potrebno je pravovremeno čišćenje šuma, kresanje grana i uklanjanje suvog granja, održavanje i čišćenje pojaseva pored javnih komunikacija (putevi i pruge), podizanje mešovitih šuma lišćara i četinara i slično (Aleksić & Jančić, 2011).

4. Gašenje šumskih požara i potencijalne posledice opasnosti

Aktivnosti koje se primenjuju u toku gašenja požara jesu intervencija i suzbijanje požara. Stepenn intervencije koji se primenjuje zavisi od toga da li se požar gasi u inicijalnoj fazi ili kada se proširio, zatim od vrste šume, tipa požara (prizemni ili u krošnjama), kao i od raspoloživog ljudstva i sredstava. Kada je reč o suzbijanju požara, postoje dva metoda: direktno i indirektno suzbijanje. Potrebno je imati u vidu da su se mnogi požari razvili u velike požare usled zakasnele intervencije ili loše organizacije, odnosno zbog nedovoljnog poznavanja prirode ili ponašanja požara. Direktno suzbijanje primenjuje se u slučaju prizemnih požara, dok se indirektno suzbijanje primenjuje kod požara u krošnjama (Veselinović & Milenković, 2007).

Rizik od požara može se izraziti u obliku matematičke formule za verovatnoću nastanka ekonomskih, društvenih ili ekoloških posledica u datom vremenskom period. Ukoliko se osvrnemo na štetu koju

izazivaju šumski požari, moguće je izdvojiti ekološke i ekonomske posledice kao dominantne. Sa ekološke tačke gledišta, šume imaju veliki značaj za sva živa bića. Posledice požara vidljive su dugo nakon pojave opasnosti. Katastrofe mogu dovesti do izumiranja biljnih i životinjskih vrsta, promene pejzaža i zemljišta, klime i mikroklime. Požari mogu uništiti poljoprivredne useve i oštetiti infrastrukturu (mostove, dalekovode), pa čak dovesti i do gubitaka ljudskih života. Šumski požar utiče na povećanu emisiju ugljen-dioksida u atmosferu, a samim tim i na proces globalnog zagrevanja. Oštećene šume zatim postaju pogodno tlo za štetočine, insekte i različite biljne bolesti. Kada je reč o ekonomskim posledicama, saniranje štete od šumskih požara uključuje troškove suzbijanja požara, raščišćavanja i obnavljanja uništene šume (Cvetković, 2019; Aleksić, Krstić, & Jančić, 2009). Organizacija za hranu i poljoprivredu (*FAO*) u svojoj Strategiji upravljanja šumskih požarima navodi da negativni društveni, ekonomski i ekološki uticaji šumskih požara nastavljaju da rastu. Za zemlje u razvoju požari mogu narušiti normalno snabdevanje hranom, normalne poljoprivredne tokove, a samim tim povećati i ranjivost zajednice, posebno siromašnog stanovništva. Razvijene zemlje suočavaju se sa značajnim gubitkom ljudskih života, oštećenjem infrastrukture uz visoke troškove za suzbijanje šumskih požara. Značajno je napomenuti veliki broj smrtnih slučajeva kod vatrogasaca koji se bore sa širenjem opasnosti.

5. Zaključak

Uzimajući u obzir specifičnost nastanka šumskog požara, a naglašavajući štetnost i ogromne posledice koje nastaju usled pojave ove opasnosti, potrebno je više pažnje posvetiti prevenciji i pripremi za događaje ove prirode. Kao najčešći uzročnik požara javlja se upravo čovek, da li svojim direktnim delovanjem usled nepažnje i nemara, ili pak indirektno putem dugoročnog uticaja na atmosferu i klimatske prilike. Učestalost požara na otvorenom primećena je u prethodnom periodu, a usled sušnih perioda sa visokim temperaturama teško je takve opasnosti sanirati pravovremeno. U narednom periodu bi, pored povećane edukacije stanovništva, značajna mera bila dopuna postojećih zakonskih propisa kao i uvođenje savremenih alata koji bi se koristili u cilju prevencije i upravljanja u šumskih požarima. Takođe, u periodima povećanog rizika od pojave ove opasnosti značajna mera bila bi praćenje i blagovremeno uočavanje potencijalne opasno-

sti od izbijanja vatre na otvorenom prostoru. Pojava širenja vatre u šumama može dovesti do najrazličitijih posledica, od kojih se posebno ističu ekološke i ekonomske. Hektari uništenih šuma onemogućavaju normalne ekonomske tokove za pojedine zemlje, a usled uništavanja šuma gubi se stanište i izvor hrane za mnogobrojne vrste divljih životinja. Poseban problem sa ekološke tačke gledišta predstavlja potpuno istrebljenje nekih životinjskih vrsta koje se može javiti usled stihijskih šumskih požara. Imajući u vidu da povećanje globalne temperature postaje sve ozbiljniji problem, jasno je da će u budućnosti šumski požari postati gotovo uobičajena pojava za većinu zemalja. U skladu sa tim, potrebno je jačati otpornost na nacionalnom nivou, omogućiti integrisano upravljanje rizicima od katastrofa, ali i obezbediti dovoljan broj resursa i sredstava za borbu sa vanrednim situacijama ove prirode.

Reference

1. Avramović, D., Mihajlović, E., Ilić-Petković, A., Milošević, L. (2017). Pokazatelji stanja šumskih požara u državnim šumama Srbije u periodu od 2007. do 2016. godine. Indicators of forest fire conditions in state forests of Serbia in the period from 2007 to 2016.
2. Aleksić, P., & Jančić, G. (2011). Zaštita šuma od šumskih požara u Javnom preduzeću „Srbijašume”. Šumarstvo, broj, 1-2.
3. Aleksić, P., Krstić, M., & Jančić, G. (2009). Forest fires-ecological and economic problem in Serbia. *Botanica Serbica*, 33(2).
4. Aponte, C., de Groot, W. J., & Wotton, B. M. (2016). Forest fires and climate change: causes, consequences and management options. *International Journal of Wildland Fire*, 25(8).
5. Veselinović, M., & Milenković, S. (2007). Prevencija šumskih požara. Institut za šumarstvo, Beograd.
6. Drapalyuk, M., Stupnikov, D., Druchinin, D., & Pozdnyakov, E. (2019). Forest fires: methods and means for their suppression. In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 226, No. 1, p. 012061). IOP Publishing.
7. Živković, J. (2018). Uticaj šumskih požara na prirodne ekosisteme oblasti Visok.

8. Karabegović, I., & Husak, E. (2014). Primjena inteligentnih sistema u otkrivanju i gašenju šumskih požara.
9. Kula, E., & Jankovská, Z. (2013). Forest fires and their causes in the Czech Republic (1992-2004). *Journal of Forest Science*, 59(2), 41-53.
10. Miškulin, A. (2019). Šumski požari. Beograd.
11. Olawuni, P., Olowoporoku, O., & Daramola, O. (2020). Determinants of Residents' Participation in Disaster Risk Management in Lagos Metropolis Nigeria. *International Journal of Disaster Risk Management*, 2(2), 1-18.
12. Ocal, A. (2021). Disaster management in Turkey: a spatial approach. *International Journal of Disaster Risk Management*, 3(1), 15-22.
13. Paudel, J. (2021). Short-run environmental effects of COVID-19: Evidence from forest fires. *World Development*, 137, 105120.
14. Radovanović, M., Vyklyuk, Y., & Milenković, M. Mogućnosti primene ANFIS modela za predviđanje šumskih požara u SAD u letnjem period.
15. Radovanović, M., Milovanović, B., & Gomes, J. F. P. (2009). Endangerment of undeveloped areas of Serbia by forest fires. *Journal of the Geographical Institute "Jovan Cvijic", SASA*, 59(2), 17-35.
16. Ratknić, T. (2018). Integralni model zaštite i upravljanje rizicima od šumskih požara u Republici Srbiji. Univerzitet Singidunum.
17. Sakellariou, S., Tampekis, S., Samara, F., Sfougaris, A., & Christopoulou, O. (2017). Review of state-of-the-art decision support systems (DSSs) for prevention and suppression of forest fires. *Journal of Forestry Research*, 28(6), 1107-1117.
18. Spasić, D., & Avramović, D. (2008). Štete na šumama prouzrokovane aktivnostima čoveka. Zbornik radova „Ekološka istina“, 8.
19. FAO, (last updated: Friday, September 10, 2021). FAO strategy on forest fire management. 25. 09. 2021. Dostupno na: [<http://www.fao.org/forestry/497720e64392e1b16124967bab33b6cb d84417.pdf>].
20. Flannigan, M. D., Amiro, B. D., Logan, K. A., Stocks, B. J., & Wotton, B. M. (2006). Forest fires and climate change in the 21 st century. *Mitigation and adaptation strategies for global change*, 11(4), 847-859.

21. Flannigan, M. D., Stocks, B. J., & Wotton, B. M. (2000). Climate change and forest fires. *Science of the total environment*, 262(3), 221-229.
22. Halofsky, J. E., Peterson, D. L., & Harvey, B. J. (2020). Changing wildfire, changing forests: the effects of climate change on fire regimes and vegetation in the Pacific Northwest, USA. *Fire Ecology*, 16(1), 1-26.
23. Cvetković, V. (2019). Risk perception of building fires in Belgrade. *International Journal of Disaster Risk Management*, 1(1), 81-91.
24. Cvetković, V. (2020). Upravljanje rizicima u vanrednim situacijama. Beograd: Naučno-stručno društvo za upravljanje rizicima u vanrednim situacijama.
25. Cvetković, V. M., Vučić, S. Z., & Gačić, J. (2015). Climate change and national defense. *Vojno delo*, 67(5), 181-203.
26. Cvetković, V. M., Gačić, J., & Jakovljević, V. (2016). Geospatial and temporal distribution of forest fires as natural disasters. *Vojno delo*, 68(2), 108-127.
27. Cvetkovic, V. M., & Janković, B. (2020). Private security preparedness for disasters caused by natural and anthropogenic hazards. *International Journal of Disaster Risk Management*, 2(1), 23-33.
28. Cvetkovic, V. M., & Martinović, J. (2020). Innovative solutions for flood risk management. *International Journal of Disaster Risk Management*, 2(2), 71-100.

SECURITY ASPECTS OF RISK MANAGEMENT IN DISASTERS CAUSED BY FOREST FIRES

Milica Stefanović

Scientific-Professional Society for Disaster Risk Management, Belgrade

milicastefanovic199@gmail.com

Abstract: In the previous period, there was a significant danger of outbreaks and the spread of forest fires, both in the world and in our country. In addition to the human factor, as the most common cause, the increasing risk of emergencies of this nature occurs due to climate change. Under the influence of high temperatures, large-scale forest fires occurred in the previous months in Turkey, Greece, the USA, and Serbia. A special problem occurs if the fire is caused by human factors, and due to unfavorable climatic conditions, it spreads uncontrollably. If not remedied in a timely manner, forest fires can significantly spread and lead to the destruction of the environment, as well as endangering human lives and material goods. When events of this nature occur, weather conditions are important, which can contribute to the additional spread of danger (wind, high temperature, dry weather, etc.). Various studies predict an increase in global temperature in the coming decades. Bearing in mind that the solution to climate change and the increase in global temperature is a process that requires a certain amount of time, it is necessary to work on prevention and strengthening the capacity to respond to emergencies and emergencies. It is also important to organize training and educational programs and in that way influence the citizens to build awareness of the consequences that their irresponsible actions can leave, which can lead to the outbreak of fires in nature.

Keywords: disasters; forest fires; climate changes; prevention; strengthening the capacity.